

Mat- och måltidsplan för Lunds kommun 2026–2029

Beslutsinstans	Beslutsdatum	Giltighetstid	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2025-09-25	Till och med 2029	KS 2024/1252

Innehållsförteckning

1	Lunds kommuns mat- och måltidsplan.....	2
2	Lunds kommuns mat- och måltidsplan som en del i styrningen	3
3	Mat och måltider i Lunds kommun.....	4
3.1	Åtgärder och ansvar.....	4
3.2	Mat och måltider i Lunds kommun är goda.....	5
3.3	Mat och måltider i Lunds kommun är integrerade.....	5
3.4	Mat och måltider i Lunds kommun är trivsamma.....	6
3.5	Mat och måltider i Lunds kommun är miljösmarta	7
3.6	Mat och måltider i Lunds kommun är näringsriktiga.....	8
3.7	Mat och måltider i Lunds kommun är säkra	10
4	Uppföljning och revidering	11

1 Lunds kommuns mat- och måltidsplan

Lunds kommuns mat- och måltidsplan syftar till att tydliggöra hur kommunen arbetar med mat och måltider. Lunds kommuns mat- och måltidsplan riktar sig till alla som på något sätt handhar och tar del av kommunens mat och måltider. Planen omfattar samtliga medarbetare och förtroendevalda i kommunen samt de verksamheter som upphandlas.

Mat och måltider är viktiga för Lunds kommun och berör alla - för välmående och för att få energi för dagen. I Lunds kommun serveras därför god och vällagad mat som är tilltalande och full av näring. Mat och måltider serveras i en inbjudande miljö, möjliggör social samvaro och fungerar som kulturbärare.

Lunds kommun har högt ställda mål inom hållbarhet, som bland annat beskrivs i Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun, Lunds kommuns program för social hållbarhet och Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling. I Mat- och måltidsplanen har de olika hållbarhetsdimensionerna vägts samman och det är tydligt att de ofta stärker varandra. Ett exempel på det är att god mat i en trivsamt miljö, vilket är socialt hållbart, lättare hamnar i magen i stället för i avfallstunnan, vilket är bra för miljön och kommunens ekonomi. Ibland kan konflikter uppstå mellan de olika perspektiven. Till exempel kan kött som är producerat i Sverige stärka försörjningstryggheten och minska risken för antibiotikaresistens, men innebära en högre kostnad för kommunen. I den avvägning som då behöver göras ska Mat- och måltidsplanen vara ett stöd.

Den överordnade prioriteringen är att kommunens matgäster upplever måltiden som god och trivsamt, vilket är viktigt för att maten ska hamna i magen.

Genom att göra medvetna inköp som är bra för hälsan, miljön, klimatet och arbetsmiljön kan Lunds kommun, som stor aktör, påverka livsmedelsproduktionen i en hållbar och robust riktning. Mat som köps in, tillagas och serveras i Lunds kommuns verksamheter är ekologiskt-, socialt- och ekonomiskt hållbar. Den är producerad under goda arbetsförhållanden, med hänsyn tagen till en god djurvälstånd och med lägsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan.

I samband med upphandling och inköp är det viktigt att relevanta krav ställs så att mat- och måltidsplanen får genomslag och kan hantera förändringar på världsmarknaden.

Lunds kommuns ambition är att mat och måltider ska bidra till matglädje och medverka till en god och jämlik hälsa. Genom de måltider som serveras inom verksamheterna kan kunskap spridas om hur det vi äter och dricker påverkar hälsan och miljön.

2 Lunds kommuns mat- och måltidsplan som en del i styrningen

Lunds kommuns policy för hållbar utveckling tydliggör kommunkoncernens förhållningssätt till Agenda 2030 och de globala målen samt definierar Lunds principer för hållbar utveckling. Policy för hållbar utveckling förenar också Lunds kommuns mat- och måltidsplan med program för social hållbarhet och program för ekologisk hållbar utveckling (LundaEko).

Lunds kommuns mat- och måltidsplan omsätter en del av den inriktning som finns i hållbarhetspolicy och underliggande program till åtgärder. De formulerade åtgärderna syftar till att uppnå kommunens ambitioner inom hållbarhetsområdet. Dessa är exempelvis delmål 3.3 i Program för social hållbarhet och delmål 1.4 i Program för ekologisk hållbar utveckling.

Program för social hållbarhet

Delmål 3.3

I Lunds kommunkoncern ska samtliga måltider och val av livsmedel bidra till bättre matvanor, vara likvärdiga inom kommunens olika verksamheter samt vara framställda under goda arbetsförhållanden.

Program för ekologisk hållbar utveckling

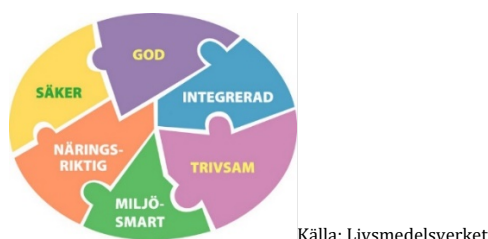
Delmål 1.4 Livsmedel och matsvinn

I Lunds kommun ska samtliga livsmedel ha minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan. Matsvinnet ska årligen minska så att det år 2030 är minst en tredjedel lägre än 2020. Den nationella livsmedelsstrategin ska vara vägledande. Minst 60 procent av maten ska var producerad i Sverige och ekologisk.

Inom hållbarhetsprogrammen finns ytterligare ett antal delmål som är kopplade till åtgärder i denna plan. Övriga närliggande styrande dokument:

- Handlingsplan för Barnets bästa i Lunds kommun
- Lunds kommuns avfallsplan
- Riktlinjer för kontinuitetshantering och försörjningsberedskap

3 Mat och måltider i Lunds kommun

Lunds kommuns mat- och måltidsplan tar sin utgångspunkt i Livsmedelsverkets måltidsmodell som ger ett helhetsperspektiv på bra måltider och som består av sex områden. Dessa sex områden är: god, integrerad, trivsamt, miljösmart, näringsriktig och säker. Betydelsen av dessa områden för Lunds kommun beskrivs nedan.

3.1 Åtgärder och ansvar

Under beskrivningen av varje område finns tillhörande åtgärder. Utöver åtgärder finns information om vilken eller vilka nämnder som är ansvariga, där en till två nämnder kan anges som huvudansvarig i fetstil. Den nämnd som är huvudansvarig samordnar arbetet och har en stödfunktion. För åtgärder som saknar huvudansvarig sker samordning i mat- och måltidsforum enligt åtgärd 3.1.1. Eventuell koppling till delmål i Lunds program för social hållbarhet respektive Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling framgår också.

Följande åtgärd har en mer övergripande karaktär och syftar till att betona vikten av gemensamma insatser och samverkan för att stärka verksamheternas arbete med mat och måltider samt skapa likvärdighet inom kommunens olika verksamheter.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
God Integrerad Trivsamt Miljösmart Näringsriktig Säker	3.1.1 Utveckla forum för mat- och måltidsfrågor. Forumet säkerställer en kontinuerlig dialog och samverkan.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, kommunstyrelsen kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden , arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.4, 1.8

3.2 Mat och måltider i Lunds kommun är goda

I Lunds kommun lagas och serveras god, smakrik och vällagad mat med fokus på hälsan. Den överordnade prioriteringen är att kommunens matgäster upplever måltiden som god och trivsamt, vilket är viktigt för att maten ska hamna i magen. Mat och måltider tillagas av råvaror med hög kvalitet och av kompetent och engagerad personal. Matgäster¹ i Lunds kommun erbjuds tilltalande mat och måltider som stimulerar alla sinnen och väcker aptit. Utbudet och valmöjligheterna skapar intresse och nyfikenhet kring mat och måltider genom att både tilltala och utmana matgästens preferenser. Måltidsmiljön i Lunds kommun är trivsamt och bidrar till en positiv upplevelse av maten och måltiden.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
God	3.2.1 Säkerställa att matgäster serveras god mat som hamnar i magen.	Barn- och skolnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, servicenämnden , utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.3, 1.7
God	3.2.2 Säkerställa att nöjdheten hos matgästerna kontinuerligt har en positiv utvecklingstrend.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, Servicenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.3, 1.4, 1.7
God	3.2.3 Öka andelen elever som äter i skolornas restauranger	Barn- och skolnämnden , Utbildningsnämnden , servicenämnden	Program för social hållbarhet 3.3

3.3 Mat och måltider i Lunds kommun är integrerade

I Lunds kommun är måltiden integrerad i verksamheten. Samarbete över verksamhetsgränserna kring mat och måltider sker i syfte att väcka nyfikenhet, intresse och bygga kunskap.

Personal som planerar, lagar, serverar och deltar vid måltider arbetar mot samma målbild - att matgästerna uppskattar måltiderna och

---

¹ Med matgäst avses alla som tar del av kommunens mat och måltider

stimuleras till goda matvanor. Delaktighet och engagemang leder till att mat äts upp och onödigt matsvinn förebyggs.

Måltider som serveras i Lunds kommun ger ett bra näringsintag, skapar tillfälle för återhämtning, möjliggör gemenskap och social samvaro samt fungerar som kulturbärare. Kommunens verksamhet arbetar för att lägga en grund för och bibehålla matgästens goda relation till mat. Lunds kommun bidrar, genom sitt arbete med mat och måltider, med kunskap kring hur maten påverkar hälsa och välbefinnande.

Genom att matgästen i Lunds kommun erbjuds möjlighet att vara delaktig och utöva inflytande över måltiden underlättas hållbara val.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
Integrerad	3.3.1 Säkerställa att matgästen får vara med och påverka måltiden/utbudet. En förutsättning är att matgästen ges tillgänglig och anpassad information om möjlighet att påverka måltiden/utbudet.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden , arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 1.2, 3.3 LundaEko 1.3, 1.4, 1.7, 1.8
Integrerad	3.3.2 Utveckla samverkan mellan förskola, skola och måltidsverksamhet med utgångspunkt i den pedagogiska verksamheten.	Barn- och skolnämnden , servicenämnden , utbildningsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1,8
Integrerad	3.3.3 Utveckla och implementera rutiner för pedagogiska måltider inom verksamheterna.	Barn- och skolnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1,8

3.4 Mat och måltider i Lunds kommun är trivsamma

I Lunds kommun serveras måltider i en trivsam måltidsmiljö. Miljön som maten serveras i påverkar hur måltiden upplevs. En trivsam miljö skapar trygghet och stimulerar aptiten. Måltidsmiljön utformas därför så att gästerna tycker det är trevligt att äta där.

Måltider i Lunds kommun ger tid för återhämtning och social samvaro. Matgästen ges tillräckligt med tid att äta vilket bidrar till välbefinnande och minskat matsvinn. Även lokalernas dimensionering och inredning påverkar förutsättningarna för att schemalägga tillräcklig tid för måltiden.

Medarbetare i Lunds kommun bidrar till matglädje genom ett gott bemötande samt är ett föredöme före, under och efter måltiden.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
Trivsamt	3.4.1 Säkerställa att matgästen ges tillräckligt med tid för att äta sin mat.	Barn- och skolnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, servicenämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.3, 1.4, 1.7
Trivsamt	3.4.2 Säkerställa att matgästen får vara med och påverka måltidsmiljön.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, servicenämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.3, 1.4, 1.7

3.5 Mat och måltider i Lunds kommun är miljösmarta

Lunds kommun strävar efter att tillhandahålla miljösmarta måltider och undviker att belasta miljön i onödan. Livsmedel med minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan väljs.

När livsmedel som är odlade utan kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel väljs gynnas den biologiska mångfalden och risken att förorena dricksvatten minskar. Genom att välja livsmedel med svenskt ursprung och som är svenskproducerade bidrar Lunds kommun till att upprätthålla en långsiktig livsmedelsförsörjning. Mat och måltider i Lunds kommun har låg klimatpåverkan bland annat för att konsumtion av frukt, grönsaker och andra vegetabilier främjas.

Lunds kommun arbetar aktivt för att stärka medarbetares och matgästers kompetens kring att göra miljösmarta val.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
Miljösmart	<p>3.5.1</p> <p>Prioriteringsordningen vid livsmedelsinköp är:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svenskt ekologiskt 2. Svenskt 3. Importerat ekologiskt. <p>Dessutom väljs etiskt certifierade livsmedel, som vid odling främjar socialt ansvar, bidrar till rättvisa handelsvillkor och att de ekonomiska förutsättningarna för odlarna förbättras, där sådana produkter finns.</p>	<p>Samtliga nämnder och styrelser</p> <p>servicenämnden, kommunstyrelsen</p>	<p>Program för social hållbarhet 3.3</p> <p>LundaEko 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 6.2</p>
Miljösmart	<p>3.5.2</p> <p>Säkerställa att den fisk som serveras är grönlistad alternativt kommer från hållbara bestånd.</p>	<p>Samtliga nämnder och styrelser</p> <p>servicenämnden, kommunstyrelsen</p>	<p>LundaEko 1.2, 1.4</p>
Miljösmart	<p>3.5.3</p> <p>Säkerställa att matsvinn och onödigt avfall förebyggs och följs upp i verksamheten vid planering, tillagning och servering.</p>	<p>Samtliga nämnder och styrelser</p>	<p>LundaEko 1.3, 1.4, 1.7</p>
Miljösmart	<p>3.5.4</p> <p>Säkerställa hållbara måltider genom att främja konsumtionen av frukt, grönsaker och andra vegetabilier.</p>	<p>Samtliga nämnder och styrelser</p> <p>servicenämnden</p>	<p>Program för social hållbarhet 3.3</p> <p>LundaEko 1.3, 1.4</p>

3.6 Mat och måltider i Lunds kommun är näringsriktiga

I Lunds kommun serveras näringsriktig mat som skapar goda förutsättningar för välmående samt ger energi och ork till aktivitet.

Mat och måltider i Lunds kommun stimulerar till goda matvanor, förebygger undernäring och felnäring samt bidrar till god livskvalitet.

Maten som serveras följer Livsmedelsverkets nationella riktlinjer och rekommendationer för förskola, skola och omsorg vilket utgör grunden för måltidernas utformning och innehåll.

Medarbetarnas kunskap och engagemang kring mat och måltider inspirerar matgästen till att göra hälsosamma val.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
Näringsriktig	3.6.1 Säkerställa att cafeterior som vänder sig till barn och unga ska ha ett brett utbud av hälsosamma alternativ.	Barn- och skolnämnden, kultur och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, servicenämnden	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.4
Näringsriktig	3.6.2 Säkerställa att brukare och matgäster erbjuds tillgänglig och anpassad information om att göra hållbara och hälsosamma val.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 1.2, 3.3 LundaEko 1.4, 1.8
Näringsriktig	3.6.3 Säkerställa att mat och måltider anpassas så att undernäring förebyggs/åtgärdas.	Vård- och omsorgsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, Servicenämnden	Pogram för social hållbarhet 3.3
Näringsriktig	3.6.4 Säkerställa att näringsriktig mat serveras.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden,	Program för social hållbarhet 3.3

Närings- riktig	3.6.5 Säkerställa att de som tillagar maten har tillräcklig kunskap om målgruppens näringsbehov och preferenser.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden,	Program för social hållbarhet 3.3 LundaEko 1.4
----------------------------	---	--	---

3.7 Mat och måltider i Lunds kommun är säkra

I Lunds kommun serveras mat som är säker att äta. Personal som arbetar med mat och måltider har god kunskap om säker livsmedelshantering och tillvägagångssätt för att producera säker mat. Lunds kommun arbetar långsiktigt och systematiskt med kompetensutveckling kring mat, livsmedel och nutrition.

Lunds kommuns verksamheter som tillhandahåller mat och måltider har rutiner för säker hantering, hygien samt försiktighetsåtgärder för att förebygga och förhindra livsmedelssäkerhetsrisker även för personal som huvudsakligen arbetar med andra arbetsuppgifter.

Livsmedelslokaler i Lunds kommun är inredda och utrustade på ett lämpligt sätt så att verksamheten som bedrivs är säker.

Alla matgäster, inklusive de med allergi och överkänslighet, kan känna sig trygga när de serveras mat i Lunds kommuns verksamheter och det finns tydlig information om matens innehåll.

Lunds kommuns verksamheter ska ha en systematisk planering för att kunna upprätthålla sin verksamhet på en acceptabel nivå, även vid en störning. Genom att ha kontinuitetsplanering kan verksamheten återhämta sig snabbare och mildra konsekvenserna av en oförutsedd händelse. Måltidsverksamheten är kritiskt beroende av livsmedel, dricksvatten och personal som fungerande lokaler, maskiner och transporter.

Område	Åtgärd	Ansvarig	Kopplad till delmål
Säker	3.7.1 Matgäster med hälsofaktorer som allergi, överkänslighet, diabetes och övervikt serveras säker mat.	Arbetsmarknads och socialnämnden, barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Program för social hållbarhet 3.3

Säker	3.7.2 Köken ska ha ett omsättningslager för minst tre dagar enligt en krismeny.	Servicenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	LundaEko 3.7
Säker	3.7.3 Köken ska ha förberedelse för att kunna erbjuda enklare måltider vid el- och vattenavbrott.	Servicenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, Servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	LundaEko 3.7

4 Uppföljning och revidering

Uppföljning av mat- och måltidsplanen sker inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess och planen gäller till och med år 2029.

Lunds policy för Hållbar utveckling

Denna policy tydliggör kommunkoncernens förhållningssätt till Agenda 2030 och de globala målen samt definierar Lunds principer för hållbar utveckling. Policyn är en vägledning i förverkligandet av kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

- Lunds kommun är ledande inom hållbar utveckling
- Kommunkoncernen arbetar med ständiga förbättringar och utvecklar hållbarhetsarbetet med hög kunskapsnivå
- Kommunkoncernen arbetar innovativt, målinriktat och systematiskt för en hållbar utveckling
- Kommunkoncernen samverkar aktivt med andra offentliga aktörer, lärosäten, näringslivet och civilsamhället för att utveckla det hållbara samhället
- Kommunkoncernen arbetar transparent och kommunicerar såväl internt som externt för att engagera medborgare och medarbetare i Lunds kommun

Policyn konkretiseras i kommunens program och planer som exempelvis program för social hållbarhet och program för ekologisk hållbarhet. Varje nämnd och styrelse har ansvar att implementera policyn och dess program samt ha god kännedom om och uppfylla lagar och andra relevanta krav inom hållbarhetsområdet.

Arbetet för hållbar utveckling utgår ifrån Brundtlandkommissionens definition att:

"Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

En hållbar utveckling inom kommunkoncernen omfattar tre dimensioner – ekologisk, social och ekonomisk, vilka utgör varandras förutsättningar.

- **Ett ekologiskt hållbart Lund** syftar till att skapa ett resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner långsiktigt bibehålls och planetens gränser inte överstigs.
- **Ett socialt hållbart Lund** syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund – Ett Lund för alla.
- **Ett ekonomiskt hållbart Lund** syftar till att skapa ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas.